

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **J. K.**, bývajúcí v B., zastúpený JUDr. D. V., advokátkou v B., proti žalovaným : **1/ B. D.**, bývajúca v B., **2/ E. D.**, bývajúcí v B., žalovaní 1/, 2/ zastúpení JUDr. A. S., advokátkou v B., **o zaplatenie 1 200 000,- Sk**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 8 C 23/2008, o dovolaní žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. októbra 2008 sp. zn. 12 Co 248/2008,

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaní 1/, 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi trovy dovolacieho konania v sume 601,43 € do rúk alebo na účet JUDr. D. V., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 18. júna 2008 č.k. 8 C 23/2008-70, ktorým súd prvého stupňa zaviazal žalovaných 1/, 2/ zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi 1 200 000,- Sk a trovy konania z titulu uspokojenia jeho pohľadávky voči manželom L. z titulu neúčinnosti právneho úkonu a to kúpno-predajnej zmluvy, ktorú manželia L. uzatvorili so žalovanými. S ohľadom na to, že medzitým došlo k prevodu vlastníckeho práva k predmetnému bytu, ktorý bol predmetom kúpnej zmluvy postihnutej právnou neúčinnosťou boli žalovaní 1/, 2/ zaviazaní na peňažné plnenie, ktoré získali odpredajom spomínaného bytu tretej osobe a to J. K.. Odvolací súd potvrdzujúci rozsudok odôvodnil tým, že sa stotožnil s náležite zisteným skutkovým stavom, právnym posúdením ako aj dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa a v celom rozsahu naň poukazuje. K námietke žalovaných, že im postupom súdu bola odňatá možnosť

konat' pred súdom uviedol, že táto bola súdom prvého stupňa v odôvodnení rozsudku náležite zdôvodnená, žalovaní sa sami pripravili o možnosť aktívne sa svojou účasťou podieľať na prejednávanej veci. Napriek predvolaniam a poučeniam súdu sa tejto možnosti vzdali, preto nemal dôvod na túto námietku prihliadať.

Žalovaní 1/, 2/ podali proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. a navrhli, aby Najvyšší súd zrušil rozhodnutie krajského súdu ako aj rozhodnutie okresného súdu a vrátil vec okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie a zároveň, aby odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Odňatie možnosti konať pred súdom odôvodnili tým, že Okresný súd Banská Bystrica rozhodol vo veci na prvom pojednávaní, na ktorom neboli prítomní. Pojednávanie sa uskutočnilo 18.6.2008. Oni súdu vopred dva dni pred konaním pojednávania a to 16.6.2008 doručili ospravedlnenie neúčasti na danom pojednávaní a požiadali súd o odročenie pojednávania. Prvostupňový súd však aj napriek tomu pojednával bez ich prítomnosti a vo veci rozhodol aj napriek tomu, že im nebolo umožnené predstúpiť pred súd, vyjadriť sa k žalobe žalobcu a predložiť dôkazy. Ani odvolací súd neprihliadol na ich námietku, že im bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom tak, ako to zdôvodnili vyššie.

Žalobca vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie žalovaných zamietnuť a priznať mu trovy konania za dva úkony právnej pomoci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné ešte aj v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom nevyslovil prípustnosť dovolania a nešlo ani o prípad, že by sa odvolací súd v tejto veci odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu.

Keďže dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p. ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalovanými tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľov, že v prejednávanej veci im postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

K odňatiu možnosti žalovaných 1/, 2/ pred prvostupňovým súdom konať malo podľa ich názoru dôjsť tým, že Okresný súd Banská Bystrica rozhodol vo veci na prvom pojednávaní, na ktorom neboli prítomní, pojednávanie sa uskutočnilo 18.6.2008, pričom

16.6.2008 doručili prvostupňovému súdu ospravedlnenie ich neúčasti na danom pojednávaní a požiadali súd o odročenie pojednávania. Prvostupňový súd však aj napriek tomu pojednával bez ich prítomnosti, vo veci rozhodol a neumožnil im prestúpiť pred súd, vyjadriť sa k žalobe žalobcu a predložiť dôkazy.

V zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie, ani nepožiadá z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. V prejednáwanej veci bol postup prvostupňového súdu pri upovedomení účastníkov o nariadení termínu pojednávania a pri prejednaní veci bez účasti žalovaných v súlade s týmito ustanoveniami.

Žalovaní 1/, 2/ osobne dňa 16.6.2008 podali na prvostupňovom súde Okresnom súde Banská Bystrica ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní dňa 18.6.2008 z dôvodu nepredvídaných pracovných dôvodov s tým, že taktiež odporca sa pojednávania nemôže zúčastniť a preto žiadajú o odročenie pojednávania. Súd prvého stupňa v zápisnici o pojednávaní 18. júna 2008 konštatoval, že táto žiadosť nie je doložená žiadnym dokladom, preukazujúcim jej dôvodnosť, preto vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaných 1/, 2/.

Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O.s.p.), posudzuje súd podľa konkrétnych okolností. Existenciu dôležitého dôvodu môže preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti účastníka o odročenie pojednávania. Jej dôvodnosť skúma predovšetkým z hľadiska preukázania skutočnosti, z ktorej žiadateľ vyvodzuje existenciu nim tvrdeného dôležitého dôvodu; pokiaľ ale uvedená skutočnosť nie je v čase rozhodovania súdu o tejto žiadosti hodnoverne preukázaná, zostávajú žiadateľom uvádzané dôvody žiadosti o odročenie pojednávania iba v rovine nepodložených tvrdení, na ktoré nemožno vziať zreteľ.

V prejednáwanej veci žalovaní v žiadosti o odročenie pojednávania pred prvostupňovým súdom uviedli nepredvídané pracovné dôvody a odporca sa pojednávania nemôže taktiež zúčastniť. Súd prvého stupňa ale nemohol zostať len pri konštatovaní, že žiadateľmi uvádzaný dôvod je z hľadiska § 101 ods. 2 O.s.p. dôležitý, pretože musel prikročiť aj k posúdeniu, či tento dôvod je aj preukázaný. Jeho existenciu však mohol posudzovať len

z hľadiska toho, čo mu bolo preukázané v čase posudzovania žiadosti, tzn. na pojednávaní, o odročenie ktorého bol súd požiadaný. Žalovaní svoju žiadosť o odročenie pojednávania ničím nedoložili a v nej uvádzaný dôvod nepreukázali. S názorom, že v danom prípade nebola preukázaná existencia dôležitého dôvodu na odročenie pojednávania sa preto dovolací súd plne stotožňuje. V procesnej situácii, ktorá nastala podaním takejto (dôkazmi nedoloženej) žiadosti o odročenie pojednávania, nemožno súdu prvého stupňa vytýkať porušením § 101 ods. 2 O.s.p. Prejednanie a rozhodnutie veci v neprítomnosti žalovaných nemalo v danom konaní za následok odňatie možnosti účastníka konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Súd prvého stupňa vytvoril žalovaným procesnú možnosť zúčastniť sa na pojednávaní pred súdom prvého stupňa a na ňom realizovať procesné právo účastníka na prerokovaní veci v jeho prítomnosti (a napríklad tiež vyjadriť sa k žalobe, predložiť dôkazy). Túto procesnú možnosť žalovaní nevyužili. Pokiaľ v dovolaní sa tvrdí, že žalovaní ju nemohli využiť, lebo im v tom bránila objektívna skutočnosť, bolo na nich, aby vážny dôvod neúčasti na pojednávaní – v súlade s konštantnou judikatúrou súdov Slovenskej republiky – preukázali súdu. Pokiaľ tak ale neurobili a k žiadosti nepripojili dôkaz, ktorý by preukázal nimi uvádzaný dôvod, sami zavinili, že súd ich žiadosti nemohol vyhovieť. Nemožno mu preto vytýkať znemožnenie realizácie uvedených procesných oprávnení. S touto námietkou sa náležite vypořiadal aj odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia a preto neobstoja tvrdenia dovolateľov, že sa ňou nezaoberal a náležite ju nezdôvodnil.

Nakoľko prípustnosť dovolania žalovaných nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi priznal ich náhradu (za jeden úkon právnej pomoci – vyjadrenie k dovolaniu) 499,57 €, vychádzajúc zo substrátu 39 832,70 € (§ 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.) daň z pridanej hodnoty 94,91 € a režijný paušál 6,95 € (§ 16 ods. 3 vyššie citovanej vyhlášky), teda spolu 601,43 €, ktorú sumu žalovaní 1/, 2/ zaplatia

spoločne a nerozdielne žalobcovi v lehote 3 dní do rúk alebo na účet JUDr. D. V.. Nepriznal žalobcovi trovy dovolacieho konania za úkon právnej pomoci prevzatie a príprava zastúpenia, pretože žalobca bol aj pred súdmi nižších stupňov zastúpený JUDr. D. V., teda táto bola oboznámená s predmetnou právnou problematikou.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. júla 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: